

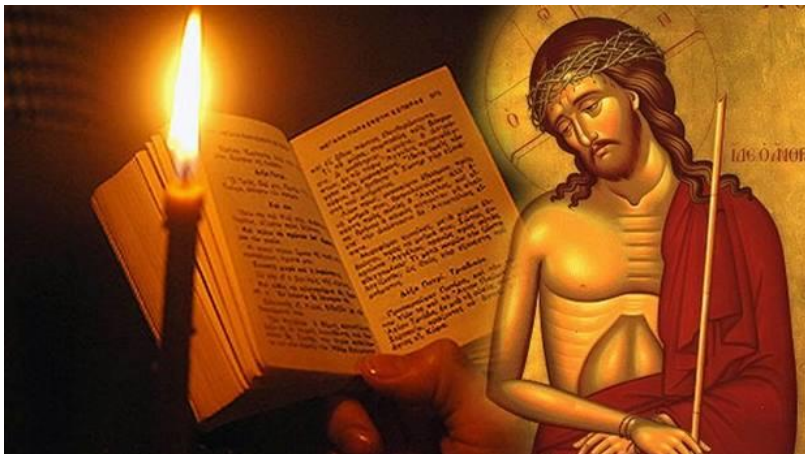

„Svetlo svieti v tme, ale tma ho nepohltila“ (J 1,5)

SVETLO PRAVOSLÁVIA

duchovný občasník pravoslávnej cirkevnej obce Banská Bystrica

číslo **41**, rok 2015

Drahí bratia a sestry v Christu,

veľkému pôstu, v ktorom sa práve nachádzame, predchádzala syropustná nedeľa. Táto nedeľa sa tiež nazýva nedeľou odpustenia. Vzájomné zmierenie počas tejto nedele je jednou z možností, ako niekomu odpustiť. Po tejto bohoslužbe jeden k druhému

vzájomne pristupuje a hovorí úprimné slová: „ Prosím, odpusti mi.“ A ten druhý na to odpovedá: „Boh ti odpustí aj ty mi, prosím ťa, odpusti.“

*Tvrde srdce, ktoré stále v sebe premiešava spomienky na to, čo zlé mu kto vykonal, je ako hnojisko, kde diabol svojimi vidlami prehadzuje hnoj. Také srdce je plné zápachu a nič dobrého do neho nemôže vstúpiť, pokiaľ človek tento chliev neuprace. Preto je pôst bez odpustenia k ničomu – skôr človeka utvrdzuje v klamstve, pokrytectve a v zle. **Bez odpustenia niet pokánia a bez pokánia niet pokory.** A viera bez pokory je vierou démonov. I oni veria, ale ich viera v Boha im neprináša žiadnu spásu.*

*Či je naša viera pravdivá, môžeme dobre poznať práve podľa toho, či sme ochotní a schopní odpúšťať. **To je ten kľúč k bráne do Božieho Kráľovstva pokoja.** Christos nám nielenže ukázal príklad, keď odpustil tým, ktorí ho pribíjali na kríž, ale dáva nám i silu, aby sme odpúšťali.*

Jana

Z listov igumena Nikona

Z listov igumena Nikona VIII

Milovaná M.!

Nie všetko je tak, ako si želáme, a hoci aj Pán k sebe privádza všetkých želajúcich si spásu, činí tak nie takými cestami, akými by sme chceli my. Pokorujme sa Božej vôli a bez reptania prijímajme z Jeho rúk všetko, čo nám bude chcieť poslať. Lebo moje myšlienky nie sú vaše myšlienky a vaše cesty nie sú moje cesty, hovorí Boh ústami proroka.

milujúci vás Nikon, 15. apríla 1949

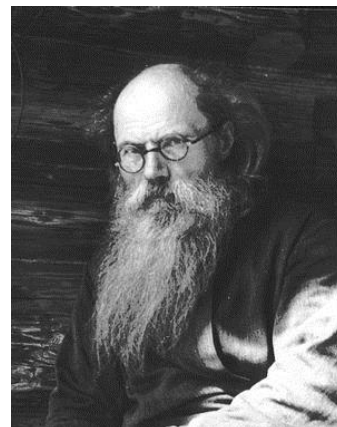
Milovaná M.! Pokoj s tebou!

Je mi ľúto, že si tak musela trpieť pre bolesť zubov. Súcitím s tebou. Tiež mi je ľúto, že si nemohla prísť. Nehnevaj sa na mňa pre slová, ktoré Ti píšem, vraj, že Ťa Pán nepustil. Samozrejme, ak by na to bola Božia vôľa, určite by si prišla. Vždy som Ti vrazil, aby si sa po trošku zbavovala zbytočného prilnutia k veciam a vôbec svetu, a aby si bola pokorná pred K. a matkou, ale Ty stále chceš robiť iba podľa svojho. Nechaj, nech aj bude trochu horšie, len duša nech ostane pokojná. Aký osov by si mala z toho, keby si aj celý svet získala, ale svojej duši by si poškodila a pri tom hovoríme iba o zemiakoch, paradajkách, cibuli, a nie celom svete. Ešte nie je známe, kedy dostaneš viac. Lepšie povedané, je známe, že viac dostaneš vtedy, keď sa začneš pokorovať a kvôli Bohu ustupovať, vo všetkom dávať prednosť úžitku pre dušu, páčeniu sa Pánovi a nie svojej mysli, pýche a nástojčivosti.

Zadržuj svoj hnev, pros od Pána silu nehnevať Ho, častejšie pamätaj na to, akú nepravosť a mučenie pretrpel Pán kvôli našej spáse a my, ako sa Mu za to odplácame?

Ak nosíme Jeho meno, kde sú potom naše skutky v Jeho mene? Či nie sú protikladom toho, čo by malo byť? Keď už, tak aspoň bez reptania znášajme hoci len tie súženia, ktoré si nás nájdú, keď na seba nekladieme podvihy, ktoré sú voľne okolo nás a nedodržiavame prikázania. Jedni druhých bremená znášajte, a tak naplníte zákon Christov... a nie sebe lahod'te...

Odpusť mi, že Ťa zarmucujem.

Nikon, rok 1949

Pokoj s tebou, statočná matka M.!

Dostal som Tvoj list. Uvedomuješ si, že v mnohých veciach nekonáš správne. Teší ma to. Človek, ktorý sa úporne snaží seba ospravedlňovať a iných viniť, sa nachádza na klamlivej ceste. Taký človek v duchovnom živote nedosiahne žiaden úspech a nevyhnutne sa ocitne v sieti prelesti (klamu). Naša spása nespočíva v podvihoch, ale v uvedomení, hlbokom, skutočnom, srdečnom uvedomení a priznaní si svojej hriešnosti, skazenosti, nemohúcnosti samotnému vykonať nápravu. Z takéhoto uvedomenia sa rodí skrúšenosť, plač a nejaká pokora.

Ak niet takého uvedomenia, ale prevláda v nás seba ospravedlňovanie, zbytočná bude akákoľvek námaha a dokonca sa v nás zrodia namyslenosť a hrdosť. A tak či v málom, alebo veľkom, v obyčajných skutkoch či duchovnom, aj pri stýkaní sa s ľuďmi snaž sa seba postaviť na posledné miesto presne v duchu Evanjelia. Potom získaš duševný pokoj a všetko, o čom som vyššie hovoril, a spolu s tým či cez to aj spásu.

Odpusť mi za všetky krivdy, ktoré som Ti spôsobil.

Nikon, rok 1949

Milované..., pozdravujem vás so sviatkom sviatkov a oslavou osláv!

Nech vás Pán obdaruje radosťou a veselím, telesným aj duševným zdravím, nech vás chráni pred všetkým zlom a po smrti vás uvedie do večnej Paschy, kde je

nikdy nekončiaca blaženosť v spoločenstve so samotným Pánom, svätými anjelmi a všetkými svätými.

No nezabúdajte, že oslava Christovho vzkriesenia nadišla až po Golgote, a tak aj pre nás tá večná blaženosť nemôže nastať, ak aj my neponesieme svoj pozemský kríž a to bez reptania.

Nikon, rok 1949

Milovaná M.!

Pán chce spasit' každého človeka. No v skutočnosti nie každý človek chce byť spasený. Všetci chcú byť spasení, ale iba slovami, ale svojimi skutkami spásu de facto odmietajú. A čím alebo ako ju odmietajú? Nie hriechmi, lebo žili veľkí hriešnici, ako lotor z kríža, ako Mária Egypťská a iní. Menovaní sa zo svojich hriechov kajali. Pán im ich odpustil, a tak dosiahli spásu. Hynie iba ten, kto hreší, nekajá sa, ba dokonca sa zo svojich hriechov ospravedlňuje. Takýto stav je hrozný a veľmi zničujúci.

Pán hovorí: „Neprišiel som volat' spravodlivých, ale hriešnych kajat' sa“. Čo to znamená? Božie Slovo hovorí, že niet spravodlivého ani jedného, všetci sú nehodní. Všetci sú hriešni a čím svätejší je človek, tým viac hriechov v sebe vidí. Pán prišiel volat' k pokániu a cez pokánie spasit' hriešnikov, teda tých, ktorí si uvedomia svoje hriechy, pred Pánom z nich činia pokánie a prosia o odpustenie. No ten, kto alebo nevidí svoje hriechy, alebo sám seba za zlé ospravedlňuje, tých aj Pán od seba zavrhuje. Tak Pán ešte tu na zemi odsúdil a zavrhol farizejov, ktorí sa považovali za spravodlivých, ba dokonca pre druhých aj za príklad. Hrozný je takýto stav. Nech Boh ochráni každého pred takýmto stavom.

Ctihodný Sisoj Veľký prosil anjelov, ktorí prišli pre jeho dušu, aby poprosili Pána, aby mu ešte dovolil požiť kvôli pokániu. Ctihodný Pimen Veľký hovoril: „Verte, bratia, tam, kde bude uvrhnutý satan, tam budem uvrhnutý aj ja“ a pritom menovaný svätý kriesil mŕtvych. A takto podobne všetci svätí až do samotnej smrti oplakávali svoje hriechy, svoj nesplateľný dlh pred Bohom.

A my pre svoju samolúbosť skrývame svoje hriechy, ospravedlňujeme sa, hneváme sa, aj keď už jednou nohou stojíme v hrobe. M., ešte raz opakujem: prezri si celý svoj život, zo všetkého, na čo si spomenieš a uvedomíš si činiť pokánie. Pros so slzami, ako prosí svätá Cirkev so zemnými poklonami: „Daj, aby som poznal svoje hriechy“. Ak človek nevidí svoje

hriechy, neznamená to ešte, že ich nemá. Znamená to, že človek nielenže je hriešny, ale dokonca žije v duchovnej slepote. A ak nás duchovník, či nejaká iná nestranná osoba obviňuje z nejakého hriechu, neospravedlňujme sa, ale prosme Boha, aby nám odhalil naše hriechy, umožnil nám z nich činiť pokánie až do smrti, a aby nám ešte tu na tomto svete odpustil.

*Zaoberať sa svojou dušou pokiaľ ešte nie je neskoro. Prestaň sa zbytočne znepokojevať. Pros od Pána, aby Ti odhalil Tvoje hriechy a umožnil Ti sa z nich kajat'. Ešte raz opakujem, **ak v sebe nevidíš hriechy, neznamená to, že ich nemáš.***

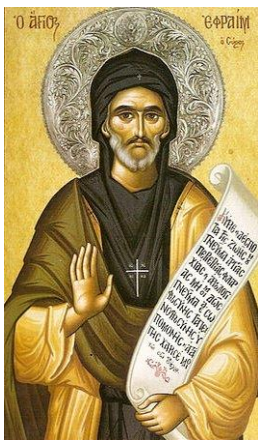
*Ja proti tebe nič nemám, ale ľutujem Ťa. Vždy si sa ospravedlňovala a takáto si aj teraz. **Seba ospravedlňovanie a farizejstvo vedú na samotné pekelné dno.** Zachraňuj sa! Nech spočinie Božie požehnanie na tebe a K. Nezufajte, ale čo najskôr sa snažte zmieriť, ak vás nepriateľ oklame.*

Nikon

preložil: prot. Marek Ignacik

Výroky

O pôste - Ctihodný Efrém Sýrsky

Ak má niekto v srdci klamstvo, nenávisť a odsudzovanie, ten nech očistí najskôr svoju dušu a potom nech sa príde postiť a modliť.

Kto je ku svojmu bratovi nepriateľsky naklonený, nenávidí ho a háda sa s ním, ten nech sa najskôr so svojím bratom zmieri a odpustí mu, a až potom sa môže priblížiť k Pánovi.

Kto chce stáť pred Bohom, ten musí najskôr odpustiť bratovi jeho vinu, jedine takého sú pôst a modlitba Bohu milá.

Ctihodný starec Kleopa Ilie

Nie je v ľudských silách, aby po schodoch modlitby stúpал človek hore sám. Musí len prejavíť vôľu. Kto sa chce modliť, nech sa modlí k Bohu tak, ako môže.

Pravá modlitba srdca je dar od Boha.

Pri modlitbe sa modlite, ako je to vo vašich silách. Svätý Makários raz niekomu poradil: „Človeče, viem, že sa nevieš

Starac Kleopa

modliť, ale dávam ti dobrú radu – modli sa tak, ako môžeš a modli sa často.

Pretože skrze častú modlitbu sa človek naučí skutočnej modlitbe...“

Ctihodný Makárij Optinský

Budeme považovať tých, ktorí nás urážajú, za našich dobrodincov. A keď seba začneme učiť seba obviňovaniu, vtedy uspejeme i vo vnútornom, duchovnom obvinení seba samého a naše srdce sa potom s pomocou Najvyššieho stane v duchovnom zmysle miernym a krotkým. Človek sa stane nádobou blahodäte a duchovného pokoja. Vtedy duša pocíti taký pokoj, ktorý my kvôli nášmu prebývanie v horkosti a smútku nemôžeme pocítiť, alebo, lepšie povedané, nemôžeme ho prijať. Takýto pokoj bude potom osvecovať náš rozum. Takéto svitanie duchovnej pokory a miernosti potom rozstrekne svoje iskry na rozum, slovo, na vnemy našej mysle. Vtedy potom ľahšie budeme môcť odraziť zlo, pokoriť sa a zasvätiť srdce všetkému tomu, čo je len a len spasiteľné.

Pomáhaj nám, Pane, na tejto neľahkej ceste! Ó, Pane a Kráľ, daj, aby sme videli svoje previnenia a neodsudzovali svojho blížneho.

*Mlčanie - **Svt. Nikolaj Velimirovič***

O troch veciach neponáhľaj hovoriť:

o Bohu, dokiaľ sa neutvrdiš vo viere v Neho;

o cudzom hriechu, dokiaľ si nespomenieš na ten svoj;

o nastávajúcom dni, dokiaľ neuvidíš jeho úsvit...

Duchovné poučenia optinských starcov

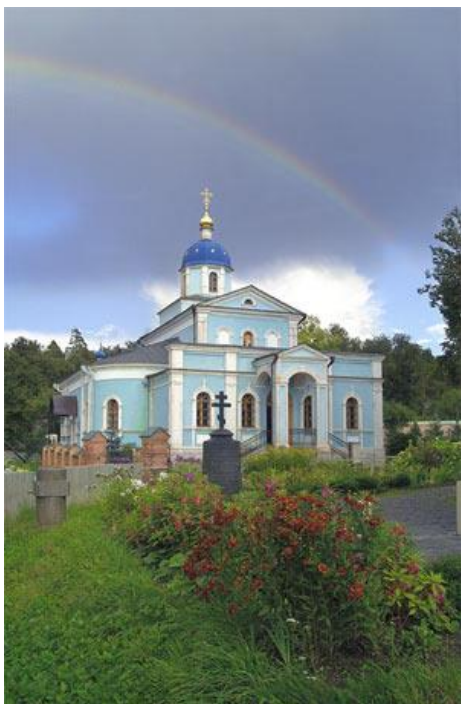
„Na otázku, v čom spočíva šťastný život, či v lesku, sláve a bohatstve, alebo v tichom, pokojnom rodinnom živote, odpoviem, že ja osobne súhlasím s tým druhým. A ešte k tomu dodám: život prežitý s čistým svedomím a s pokorou prinesie pokoj a skutočné

šťastie. A bohatstvo, česť, sláva a vysoké spoločenské postavenie bývajú naopak často príčinou mnohých hriechov; také šťastie je nespoľahlivé." *ctih. Makárij (Ivanov)*

Snaž sa byť pozornejším sám k sebe, a nie sa zaoberať záležitosťami, činmi a správaním druhých voči tebe. *ctih. Lev (Nagolkin)*

Keď kritizuješ sám seba, obviňuješ sa a odsúdiš sa pred Bohom za hriechy, ktoré pocíti tvoje svedomie, už za to budeš ospravedlnený. *ctih. Mojžíš (Putilov)*

Telesné choroby nezosiela Boh na človeka vždy len ako trest za hriechy, ale niekedy i zo svojej blahej vôle, aby nás oslobodil alebo uchránil od duševných neduhov, ktoré sú neporovnateľne nebezpečnejšie než telesné. *ctih. Antonij (Putilov)*

Nesmieme si zúfať. Nech si zúfajú tí, ktorí neveria v Boha. Pre nich je, samozrejme, zármutok ťažký, pretože okrem pozemských radostí nemajú nič iného. Ale veriaci ľudia si nesmú zúfať, lebo skrze svoje utrpenie získavajú právo na synovstvo, bez ktorého sa nedá vojsť do Kráľovstva Božieho. *ctih. Varsonofij (Plichankov)*

Neznepokojuj sa príliš o svoj osud. Snaž sa mať iba trvalú túžbu po spáse, zver sa Bohu a očakávaj jeho pomoc, pokiaľ nepríde čas. *ctih. Amvrosij (Grenkov)*

Aby sme plnili Christove prikázania, musíme ich najprv poznať. Tieto prikázania sú uvedené v evanjeliu. Čítajte sväté evanjelium, nechajte sa preniknúť jeho duchom, učiňte ho pravidlom pre svoj život, nech je vašou najčítanejšou knihou, ktorú budete mať vždy po ruke. Pri každom skutku a v každej životnej otázke konajte v zhode s evanjeliovým učením, lebo ono je jediným svetlom nášho života. *ctih. Nikon (Beljajev)*

Ži jednoduchšie, podľa svedomia. Vždy pamätaj na to, že Pán vidí všetko a ostatné si nevšímaj. *ctih.*

Anatolij (Potapov)

Považuj sa za najhoršieho zo všetkých a staneš sa najlepším. Máme povinnosť milovať všetkých, ale nie preto, aby nás milovali - nesmieme sa domáhať lásky. *ctih.* *Anatolij (Zercalov)*

Keď cítiš, že ťa premohol hnev, zachovaj mlčanie a nič nehovor, dokiaľ sa tvoje srdce neutíši neustálou modlitbou a seba obviňovaním. *ctih.* *Ilarion*

(Ponomarev)

Ten, koho zohrieva modlitba

Mal som vtedy sedem rokov. Pri jednej príležitosti som kráčal so svojou babkou po moste cez rieku Monastirka do Alexandro-Nevskej lavry. Bol slnečný januárový deň, ale aj veľký mráz. Pozerám sa a vidím, že sa k nám približuje nezvyčajná postava: starec v modrom podriasniku, s nepokrytou hlavou a mal sivú bradu. V ruke mal čierny posoh, ktorý sa zakončil v ligotavú korunu. Čo však ma udivilo ešte viac, bolo to, že starec v tej desivej zime na snehu kráčal boso – no napriek tomu jeho nohy neboli červené od mrazu, ale ružové.

On v skutočnosti kráčal po snehu akoby na mäkkom koberci.

Od údivu som celkom zatrípol, lebo keď starec zazrel moju starú mamu, svoje kroky obrátil smerom k nám: *“Pozdravujem vás, Elizaveta Alexejevna. V takom mraze sa idete pokloniť sv. ostatkom? Správne konáte. Od Pána nás nič nemôže odlúčiť ani žiara, ani mráz. Tento chlapec s vami je zaiste váš vnuk, však? Aj jeho ste priniesli so sebou. Veľmi správne, veľmi správne. Nech vás ochraňuje Boh”*. A vznešený starec sa vzdialil od nás.

- Babka, kto to je? – spýtal som sa.

- On je starec Vasilij, miláčik. Duchovný človek. Všade ho prijímajú s radosťou. Chodí aj k imperátorovi. Aj ten ozdobený posoh dostal od neho.

- Ako je to možné, že chodí bosý? Ja mám také hrubé čizmy, a predsa mi trpnú nohy od zimy. Mám aj čiapku, a on ani rukavice a s holou hlavou. Ako je to možné?

- Jeho hreje modlitba. Tam, na ďalekom Severe, dávno ctihodní otcovia žili v jaskyniach, iní sa zasa utiahli v obrovských búrľavých stromoch. A v čase akých veľkých mrazov, k terajšiemu sa nedá ani prirovnať. Ale hriala ich modlitba.

- Babka, akáže je tá modlitba?

- Nazývajú ju Isusovou modlitbou: *“Hospodi, Isuse Christe, Synu Boží, zmiluj sa nado mnou, hriešnym”*. Mních je povinný ju hovoriť, ale ani ľuďom vo svete nezaškodí, ak sa ju modlia. Hľa, kto sa posilňuje modlitbou, a neprestajne ju hovorí, toho aj zohrieva. Nevadí mu ani žiara, ani mráz. Ale podobne, málokedy pociťuje hlad či smäd. Ináč teraz, keď akosi ubudla viera, ešte aj v monastieroch, buď ju zabudli, alebo sa ju modlia s nechťou, preto mnohí z dnešných mníchov nemajú takú pevnú vieru, ktorá by hory prenášala, alebo uzdravovala chorobu. Keďže však, starec Vasilij, po dvadsaťtri stupňovom mraze chodí bosý, to znamená, že vlastní tak vieru, ako aj modlitbu.

- Iba mnísi sa venujú takejto modlitbe? – pýtal som sa.

- Nie, nielen oni. Hľa, aj otec Ján Kronštadský je veľký modlitebník, je schopný konať zázraky, a tiež liečiť ľudí. A aj vo svete sú takí ľudia. Koniec koncov, ty si ešte primladý k tomu, aby si to pochopil, ale neskôr to budeš chápať. Sestra dedka tvoje mamy bola predstavená monastiera, k tomu ešte podľa starého obradu. Jeden jej krajan zasa petrohradským metropolitom, volal sa Palladij. A teraz je metropolitom Antonij. Je veľmi dobrý človek. Kedysi bol profesorom. Zomrela mu žena i deti, a tak sa stal mníchom – a hľa, teraz už dlhé roky je metropolitom. Ja si ešte pamätám aj metropolitu Izidora. Už mal dávno cez deväťdesiat, keď zomrel, ale až do samého konca zostal v úrade. Kto žije skromným a pôstnym životom, ten žije dlho a dosiahne blahý koniec. Vidíš, ty malý maškrtník, ty ľubiš

poriadne sa najesť, a to nie je dobré. K ničomu sa nemôžeme vášnivo viazať, lebo aj tak všetko pominie.

- A čo to znamená, že pominie? – pýtal som sa. Viem, že zima a leto pominie, ale čo ešte?

- Áno, mal si dedka, volal sa Avramij Pavlovič, a teraz ho už niet. Už je minulosťou.

Podobné rozhovory vždy prekvapivo pôsobili na mňa, ale predsa som sa rozhodol, že sa už ďalej nebudem vypytovať. Vošli sme do Trojického chrámu, kde bolo teplo a svetlo. Babka kúpila dve sviečky, potom sme sa odobrali k Božiemu Svätému, aby sme zapálili pri rakve svätého Alexandra Nevského. Keď sme vychádzali z chrámu, stretli sme jedného jeromonacha:

- Aj vnuka ste priniesli, Elizaveta Alexejevna? Za takého mrazivého počasia? Chvályhodné.

- A my sme sa stretli so starcom Vasilijom – vravel som. Chodí bosý a s nepokrytou hlavou, a nie je mu zima. Ako to je?

Si zvedavý? – usmieval sa mních. Isusová modlitba ho obklopuje ako nejaký hrubý kožuch. Preto chodí po snehu ako po nejakom mäkkom koberci. O tom nás poučal sarovský svätý, ctihodný Serafim. Podobne sa máš modliť aj ty. Nauč sa túto modlitbu, a opakuj ju – a neskôr sám uvidíš. K tomu si však ešte teraz primladý. Ale svojho času začni ju. Alebo sa odvrátiš od všetkého, zanevrieš aj na samotnú vieru ako naši študenti. Ale bez viery, braček, nebudeš šťastný.

Môj vnuk, – poznamenala babka, – je veľmi nábožný. Vo svojej izbe má celú stenu ikon. Zapaluje pred nimi sviečky, lampadky, a modlí sa pred ikonami. Vidno, že sa podobá na igumenu Anfisu.

- Nábožným sú nábožní, ale kým vyrastú, stanú sa bezbožnými. A ty, Serjožka, nikdy sa nezriekni modlitby. Modli sa po svojej túžbe, len sa modli. Prichádzajú zlé časy. Za múrmi monastiera bola revolúcia, pravda utíchla, ale len na krátko. Áno, aj ctihodný Serafim hovoril o ťažkých časoch.

Udržať sa dokážeme jedine cez príkoria a modlitbu. Vy, Elizaveta Alexejevna, a ja, to strašné obdobie už nezažijeme, ale on, váš vnuk, bude musieť prežiť. A vtedy iba jedine modlitba bude to, čo pomôže.

Odišli sme domov, neprestajne som rozmýšľal o počutom. Hlboko sa to všetko zarylo do mojej duše...

Domáca cirkev

Všetci by sme si dnes mali uvedomiť, že neodkladne musíme začať zachraňovať domácu cirkev, čiže rodinu pred mórovým duchom doby a znovu ju získavať pre Boha, respektíve navracat' k Bohu. Práve v nej je potrebné zapáliť lampu kresťanského života v Bohu. Lebo v nej spočíva záchrana celého sveta a naša spása.

Bude to veľmi ťažké, úspech sa nedostaví hneď, no musíme to robiť kvôli životu vo večnosti. Ved' otcovia a matky sú Bohom požehnaní rodičia a ochrancovia svojich detí, a tak ako za seba, sú zodpovední aj za nich. A je našou povinnosťou teraz tu v tomto zdivočenom svete, v ktorom panujú osamelosť, márnosť, zhon, zmätok, ľahostajnosť, znepokojujúca neistota a zlomyseľnosť, vytvoriť zdroj či centrum modlitby. Je potrebné si pamätať, že kde sa zídu dvaja, traja v Božom mene, tam je Pán medzi nimi.

Vtedy ožije celý dom! Aj prvý, aj druhý, aj tretí. Znovu sa zavedie bezbožnosťou zabudnutý poriadok vnútorného života rodiny i každého človeka. A Božie kráľovstvo, ktoré sa vráti do duše znovu, začne meniť svet. A vrátia sa deti k Bohu a k svojim rodičom z nepriazne okolitého sveta.

Vo Svätom Písme Pán nie jeden raz pripomína rodičom ich zvláštne postavenie a právo vo vzťahu k ich deťom, dáva im zvláštnu moc prihovárať sa za svoje deti pred Bohom. Podme teda, drahí moji, využívať toto postavenie a tú moc. Na toto však všetci musíme mať neochvejnú vieru a byť neochvejní v modlitbe.

Je ešte jedna podmienka, bez ktorej sa nedostaví výsledok. Tou podmienkou je naša každodenná námaha vo veci výchovy našich detí.

Dnes matka prelieva mnoho, mnoho slz nad svojimi deťmi a privádzajú ju k ním aj samotné deti. Akú neznesiteľnú ťarchu a bolesť znáša jej srdce, keď vidí svoje deti, ako odvrhujú dobré a vedome si vyberajú zlé.

Matka sa začína modliť, prosí Boha o pomoc, no nedostáva ju. Prečo? No preto, že nie je možné na Boha klásť to, čo sme boli povinní robiť my sami. **V prvom rade sú to práve rodičia, ktorí sú povinní starať sa o deti, zasievať do zeme ich srdiečok dobré semená viery a bázne pred Bohom. A potom to zasiat starostlivo pestovať, vychovávať a chrániť pred nepriazňou zlých vplyvov.** No k tomuto je potrebná námaha, duchovné vypätie. Je potrebné neustále myslieť na svoje deti a na svoju zodpovednosť za nich pred Bohom.

Otcovia a matky! Zapamätajte si, že byť spasení len vy, bez vašich deti, nemôžete!

Čo od svojich detí môžeme očakávať, keď naša starostlivosť o nich bude ohraničená len úsilím o ich nasýtenie a zaodetie? A kto urobí ostatné? Ulica? Škola?

Drahí moji, neslobodno zabúdať ešte na jedno. **Slová cudzieho človeka, dokonca aj čestného, pôsobia na myseľ dieťaťa, no slovo matky sa priamo dotýka jeho srdiečka, a slovo a príklad otca dieťaťa dávajú silu a energiu k zosobňovaniu.**

Tiež svoj vplyv na deti neznižujte k tomu, že ich len raz v týždni privediete do chrámu a tam ich necháte len tak a nebudete sa im venovať. Toto v nich nevzbudí živú vieru. Vaša starostlivosť musí spočívať v tom, aby ste v nich vypestovali bázeň pred Bohom, aby ste do nich vštepovali kresťanské poznanie, aby ste im boli príkladom celým svojím

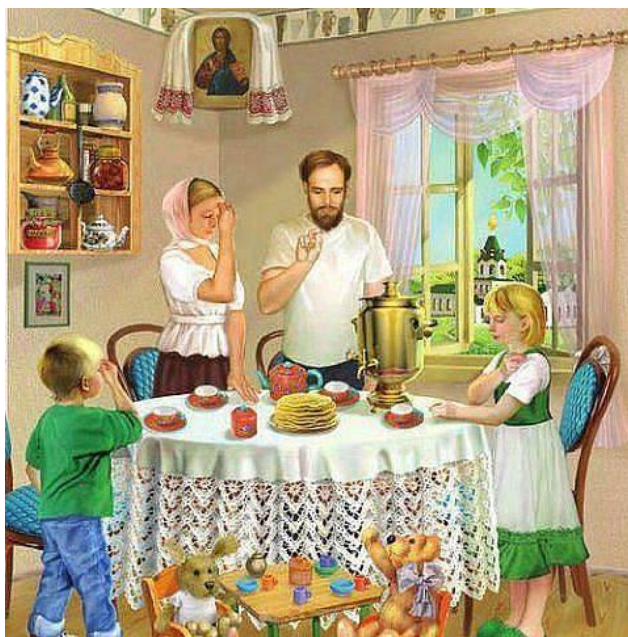
životom. Prenikajte do života dieťaťa, poznajte jeho myšlienky. O všetkom sa s ním rozprávajte. **Každý deň svoje deti požehnávajte ráno aj večer, a dokonca aj vtedy, keď nebudú doma.**

Kresťanský spôsob života v rodine musí byť spojený s postami, ranným a večerným modlitebným pravidlom (hoci krátkym a s prihliadnutím na možnosti a angažovanosť dieťaťa), s návštevou chrámu celej rodiny a spoločným prijímaním. Toto všetko bude neviditeľne formovať detskú dušičku. **A to, čo bude do detskej duše zasiať určite vyklíči a vyrastie v dospelosti.**

Vekmi overená skúsenosť ukazuje, že znamenie kríža silno pôsobí na všetko počínanie človeka v priebehu celého jeho života.

Preto je deťom potrebné vstúpiť, aby sa čo najčastejšie prežehnávali znamením kríža, zvlášť pred jedením, pred spaním a ráno, keď vstávajú, pred odchádzaním z domu, pred a po cestovaní. **“Keď sme krížom chránení, odolávame nepriateľovi“.** Kríž ochráni naše deti pred mnohými nešťastiami a nebezpečenstvami.

Ľudia kedysi za nešťastného považovali toho, kto síce mnoho vedel, ale nepoznal Boha. Za blaženého považovali toho, kto poznal Boha, hoci nič iné nevedel. A neznamená to, že odsudzovali vzdelanosť, nie. Jednoducho Božia múdrosť sa nijako nedala porovnávať s múdrosťou človeka. **Lebo Božia múdrosť človeka zásobuje skutočnou pravdou.** Lebo pevná a nepretržitá zbožnosť, ktorá sa získava poznávaním Božích zákonov a Christových prikázaní človeka chráni pred poblúdením na ceste ľudského mudrovania.

Takto nám dnes náleží učiť naše deti, pestujúc v nich vyššiu kresťanskú morálku, aby žili oni, aby sme žili my, a definitívne sa nezadusil svet zlomyseľnosťou. Teda, svojím príkladom a námahou je potrebné vychovávať svoje deti. Žiť podľa svedomia, žiť podľa pravdy.

Neustále si pripomínajme svoju zodpovednosť za svoje deti a pamätajme na slová svätých mužov: „**Kde nakloníš malý stromček, tam bude rásť. Nová nádoba bude voňať podľa toho, čím ju naplníte, teda či tekutinou špinavou čo zápacha, alebo tekutinou čistou a príjemne voňavou**“. Teda poďme a dávajme svojim deťom prvé hodiny poznania Boha a modlitby. Toto je jedna z najväznejších úloh zbožnosti, ktorá sa v srdci zachová počas celého života a dieťa v tomto živote zachová pre život večný.

Aby sme kvôli svojim deťom neplakali, aby sme neplakali nad sebou a nimi, keď vyrastú, aby sa naše terajšie slzy nestali počiatkom budúcich, nevykonávajme Božie dielo, ktorým výchova detí bezpochyby je, lajdácky a povrchné.

Ak si zavčas neuvedomíme, že nám hrozí nebezpečenstvo duchovného zdivočenia ľudstva, ktoré postupne stráca Boží obraz a podobu, ak nepribrzdíme proces odpadania od Boha a straty viery v našich rodinách, v sebe, tak blízko je tá doba, keď sa naplnia slova Christa Spasiteľa: „*Ale keď príde Syn človeka, či nájde vieru na zemi?*“²

¹ Алфавит духовный, архимандрит Иоанн (Крестьянкин), Православное братство святого апостола Иоанна Богослова, Москва, 2012, s. 254-260.

² Lk 18, 8.

Dve príčiny rodinných nezhôd medzi manželmi¹

Prvou príčinou rodinných nezhôd medzi manželmi, ktorá spôsobuje množstvo nešťastí a pohrôm, ako pre manželov, tak aj pre ich deti, je tá, že v súčasnosti honba za materiálnymi výhodami a zmyslovými potešeniami uzatvára mnoho manželstiev z vypočítavosti.

Svätý Ján Zlatoústý veľmi káral tých, ktorí si vôbec nevšímajú duševné vlastnosti nevesty, a pri jej výbere sa riadia hocakou prospechárskou a ziskuchtivou vypočítavosťou. Tvrdiac, že manželstvo je zväzkom srdc na základe úprimnej vzájomnej dôvery a náklonnosti, a že má byť obrazom zväzku Christa s cirkvou, sa snažil pri každej vhodnej príležitosti všetkým veľmi jasne a zreteľne vyjasniť, že prospechársky, takzvaný “rozvážny“ výber nevesty je v podstate pre muža veľmi nerozumný, pre posvätnosť manželstva urážlivý, pre ženu ponižujúci a svojimi následkami škodlivý. Ten istý svätý zároveň a rovnako káral aj rodičov nevesty, ktorí pre svoju dcéru hľadali bohatého ženícha. Predovšetkým hovoril: „Pre svoju dcéru hľadaj muža, skutočného muža či priateľa. Ved' mu chceš dať nie zajatkyňu, ale svoju dcéru. Nehľadaj peniaze ani urodzenosť rodu. Toto všetko nie je dôležité. Hľadaj krotkosť, skutočnú rozvážnosť a Božiu bázeň, ak chceš, aby sa tvojej dcére s ním žilo príjemne. Ak ty, matka, budeš hľadať len bohatého ženícha, tak nielenže svojej dcére neprinesieš žiaden úžitok, ale jej veľmi môžeš uškodiť, lebo z nej slobodnej učiníš otrokyňu. Zlaté šperky jej neprinesú toľko radosti a potešenia, koľko trápenia a bolesti bude musieť zniesť pre svoje postavenie otrokyne“. Na tomto vidíme, aké dôležité pre

rodinný súlad je riadiť sa duchovnou stránkou manželstva a nie hocakými materiálnymi dôvodmi, čo dnes mnohí vstupujúci do manželstva k poľutovaniu veľmi tvrdohlavo a odhodlane nechcú brať na vedomie.

Druhou príčinou rodinných nezhôd je to, že

ani muž, ani žena, alebo hocikto z nich sa nechcú vo vzťahu riadiť tými pravidlami, ktoré sú stanovené v Božom zjavení, a bez dodržiavania ktorých nemôže byť šťastné ani jedno manželstvo. Toto je tým božským učením o vzťahu medzi manželmi: „*Ženy podriaďte sa svojim mužom ako Pánovi, lebo muž je hlavou ženy, ako je aj Christos hlavou cirkvi. On je Spasiteľom tela. Ako je teda cirkev podriadená Christovi, tak nech sú ženy podriadené mužom vo všetkom. Tak sú aj muži povinní milovať svoje ženy ako vlastné telá. Kto miluje svoju ženu, seba samého miluje. Ved' nikto nikdy nemal v nenávisti svoje telo, ale ho živí a opatruje, ako aj Christos cirkev*“.² Svätý Ján, objasňujúc tieto slová hovorí: „*Žena vzišla z mužovho rebra, a obaja tvoria akoby dve časti jedného celku. Každý z nich samostatne nie je úplný, ako keby im bola odňatá akási časť tela, a nie sú v stave, aby rodili deti, a ako sa zdá, ani aby mohli viesť skutočný plnohodnotný život. No pritom všetko muž má niečo navyše. Rovnako ako Christos dostal to, aby nielenže miloval svoju ženu ako treba, ale usporiadal jej život tak, aby bol svätý a nepoškvrnený. Žena, hoci je hodná rovnakej cti ako muž, je druhým počiatkom, čo znamená, že nemá vyžadovať rovnosť s mužom, pretože je pod hlavou, a on nesmie na ňu pozeráť povýšenecky ako na podriadenú, lebo je jeho telom. Ak hlava začne opovrhovať telom, sama zhynie. Muž je povinný poslúhovať svojej žene a ona sa o neho starať, zasvätiac mu všetky svoje city. Niet lepšieho manželstva ako také, v ktorom to takto funguje*“.

Hľa, jediné skutočné okolnosti rodinného súladu medzi mužom a ženou.

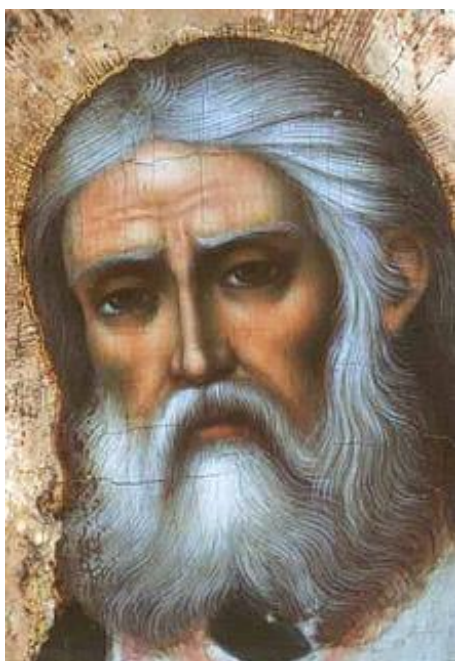
¹ ДЬЯЧЕНКО, Г.: Помощник и покровитель, часть вторая, издание Свято-Успенского Псково-Печерского монастыря Православного Свято-Тихоновского богословского института, Москва 1993, s. 98.

² Ef 5, 22-24; 28-29.

Preložil: prot. Marek Ignacik

Grécke zázraky sv. Serafíma Sarovského

Tento príbeh nám bol vyrozprávaný zbožnou gréckou pravoslávnu rodinou, ktorá žije v Anglicku, ale často navštevuje svoju vlasť. Pri jednej zo svojich návštev na svätých miestach Grécka cestovali po polostrove Cassandra a cestou sa zastavili pri neznámom chráme. Vošli dovnútra. Bol to obyčajný grécky chrám, ale to, čo prekvapilo týchto návštevníkov, bolo neobvyklé uctievanie sv. Serafíma Sarovského, ktoré bolo vidieť z interiéru chrámu. Okrem nezvyčajne veľkej ikony svätca tam bol tiež pri stene pôvodne vyzerajúci relikviár s ikonou – plaštenicou (symbolický pohrebný rubáš), zachytávajúci odpočívajúceho –tešiteľa Boha, sv. Serafíma.

Ako nám naši grécki priatelia vysvetlili, veľmi veľa ľudí teraz vie o otcovi Serafímovi v Grécku. Okrem toho ruský Serafím sa stal tak drahý srdciam jednoduchých veriacich, že ho prijali, ako by bol ich vlastný grécky svätý, a menej vzdelaní by mohli dokonca povedať, že Sarov je niekde v Grécku. Avšak stále nebolo jasné, čo urobil pre tento konkrétny chrám, kde je tak uctievaný, najmä preto, že sa nachádza na veľmi odľahlom mieste.

Čoskoro sa objavil kňaz a odpovedal na otázku návštevníkov, prečo je tento chrám zasvätený svätému Serafímovi. Z toho prečo a ako sa to stalo je celý príbeh, ktorý nám láskavo ponúkol vypovedať nad šálkou čaju.

Ukázalo sa, že príbeh je celkom mimoriadny až zázračný. Otec Nektários, ako sa nazýval správca tohto chrámu, pracoval v poslušnosti ako prostý mních u Božieho hrobu v Jeruzaleme. Bola to jeho povinnosť zabezpečiť plán služieb a molebenov medzi rôznymi pravoslávnymi jurisdikciami, rovnako ako pre ľudí mimo oficiálneho pravoslavia. Určitý čas tam bol vyčlenený pre ruské mníšky z monastiera v

Jeruzaleme, ktoré tam prišli spievať a čítať akafisty.

No jedného dňa sa zdalo otcovi Nektáriovi, že čas pridelený pre ne bol príliš dlhý. A tak sa rozhodol skrátiť ho takmer o polovicu. Uplakané mníšky prosili o neskracovanie času, ale tieto prosby nemali žiadny vplyv na sebaistého správcu. "Bolo urobené rozhodnutie; láskavo ho dodržte, lebo inak stratíte svoje právo modliť sa tu vôbec."

Cela, kde otec Nektários v noci odpočíval, sa nachádza na druhom poschodí chrámu samotnej budovy. Tú noc v chráme na nočné modlitby nezostal nikto, a všetky dvere boli zamknuté. Zrazu začal niekto ľahko klopať na dvere jeho izby. Otec Nektários bol veľmi prekvapený. Kto by to mohol byť? Po druhom klopaní, otvoril dvere. Nemal strach, ale bol zmätený. Možno, že niekto náhodou zostal v budove chrámového objektu...

Pred ním stál neznámy, šedo-vlasý starý muž, ktorý ukázal výhražný prst na otca Nektária a povedal: "Neodvažuj sa urážať moje dcéry!" To bolo povedané v dokonalej gréčtine, ale strážca chrámu nedokázal rozoznať, na čo tieto slová poukazovali. Po ich zopakovaní starec zmizol v šere chrámu.

Prejdúc okolo celého chrámu ešte raz otec Nektários nenašiel nikoho a vrátil sa do svojej cely k odpočinku. V dopoludňajších hodinách si bol takmer istý, že to bol len sen. Ale keď ruské mníšky prišli do chrámu a po postavení ich malých ikon sa začali modliť, mníchove srdce bolo zúžené z pietneho strachu. Na jednej z ikon bol vyobrazený samotný starec, ktorý sa mu zjavil minulú noc. Hlas opäť znel v ušiach správcu chrámu ako od niekoho prítomného v danom okamihu a hovoriaceho: "Neodvažuj sa urážať moje dcéry!"

Padnúc dole zemnou poklonou pred ikonou ju úctivo pobožkal a otec Nektários zistil od mníšok meno svätca, o ktorom predtým nič nevedel, a dal im naspäť ich pôvodný čas k modlitbe pri Pánovom hrobe.

Čoskoro potom sa stala ešte ďalšia nezvyčajná udalosť v živote otca Nektária. Dlho pred udalosťou opísanou pri Pánovom hrobe, starší ruský biskup prišiel a modlil sa tam tak dlho a neskoro, že ho strážca objektu pozval oddýchnuť si do jeho cele. Dal biskupovi svoju posteľ a sám si určil k odpočinku podstavcovú posteľ v rohu. Ale starší biskup celú noc ani oči nezavrel, len "vytiahol čotky pre modlitbu" sediac stále v kresle. Mních sa cítil nesvoj, keď chcel ísť spať, a tak sa aj on modlil celú noc s jeho modlitebnými čotkami. No pár dní po zjavení sa sv. Serafíma a následného pokánia správcu tohto objektu, dostal otec Nektários náhle balíček od toho istého biskupa, s ktorým prebdel v modlitbe celú noc. Ako sa ukázalo, starší, biskup

zosnul v Pánovi, a neodkázal mníchovi – správcovi nič iného než kus ostatkov (mošči) sv. Serafima Sarovského.

Výčitky svedomia a vďačnosť otca Nektária nepoznali hraníc. Aké rýchle zľutovanie mu svätec ukázal, odpustil mu, a ako úžasne ho požehnal! Vtedy a tam mu dal sľub, že na konci svojej služby pri Pánovom hrobe, potom, čo sa vráti do Grécka, mu postaví chrám ku cti sv. Serafíma. Postavil hrob - krytinu pri stene tak, že po jeho smrti mohol byť pochovaný na druhej strane tej steny, na vonkajšej strane tohto chrámu, ale v tesnej blízkosti Svätca!

Hieromních Kirill (Zinkovský), hieromních Metod (Zinkovský)

www.pravoslavie.ru

Preklad: Ing. Branislav Šomodík

MATKA BOŽIA JU PRIVIEDLA SPÄŤ DO ŽIVOTA, ABY NEZAHYNULA NA VEKY

Istá žena menom Anna, ktorá žila v Konštantínopole spolu so svojim manželom, ťažko ochorela, na tele sa jej vytvorili nádory a nakoniec zomrela. Jej matka a sestry ju oplakávali a poslali správu jej manželovi, aby sa rýchlo vrátil, nech môže byť na jej pohrebe, pretože bol na ceste kvôli nejakým rodinným záležitostiam. Pretože sa jeho príchod omeškal, oplakávali mŕtvu celý deň.

Večer sa jej začal hýbať prst na pravej ruke. Potom mŕtva vystrela ruky a povedala: „Sláva Ti Presvätá Bohorodička!“ a objala svojich dvoch švagrov, matku a sestry, ktorí pri nej sedeli. Všetci boli prekvapení, udivení a pýtali sa jej, čo sa s ňou stalo. Ona im však nedokázala odpovedať. Potom prišiel kňaz, aby sa za ňu pomodlil. Keď začal na ňu naliehať, aby povedala, čo sa s ňou stalo, začala rozprávať: „Mala som telo plné nádorov a bojovala o život ako všetci, ktorí zomierajú. Počula som plač svojej matky a sestier, ale nemohla som vydať ani hláska. Po nejakej dobe som počula ich hlasy už len z diaľky. Potom som videla prichádzať ohromných mužov. Ich výšku, nádheru a dôstojnosť nie je možné popísať ľudskými slovami. Tí muži ma chytili a vyniesli do nebies. Poznali všetky moje myšlienky a ja som vedela, o čom oni premýšľajú. Myslela som na to, že som hriešnica, že ma čaká veľa zlého. Oni

zase premýšľali o tom, či ma neodniesť dole. Keď ma vyniesli do neba, uvidela som nespočítateľné množstvo anjelov, ktorí všetci oslavovali Boha, klaňali sa a volali: „Svätý, Svätý, Svätý, Bože zástupov, celé nebo a zem sú tu kvôli Tvojej sláve“.

Prikázali mi kľaknúť, a vtedy si ma prevzali anjeli. Keď som sa klaňala, začula som hlas: „Odneste ju dole“. Komu sme sa klaňali, som nevidela. Anjeli ma chytili a odniesli na hrozivé a temné miesto, myslím si, že to bolo podsvetie. Nechali ma tam a vzdialili sa. Na tom mieste bolo ohromné množstvo ľudí, všade sa ozýval neutíchajúci plač a škrípanie zubami. Aj ja som sa pridala a nariekala. „Beda mi úbohej hriešnici, kto ma vypočuje, kto mi pomôže, aby som mohla urobiť pokánie? Boháč veľmi prosil Abraháma, aby poslal Lazara do jeho rodného domu varovať jeho bratov, aby sa kajali a nebol vypočutý (por. Lk 16, 19 -31). Kto sa nado mnou zmiluje? Presvätá Bohorodička, zmiluj sa nado mnou a oslobod' ma z tejto čierno - čiernej tiesne, aby som sa mohla po svojom odchode kajáť.“

Moji spoluväzni mi hovorili: „Aj ty nešťastnica si sem prišla? Čo si nebola poslušná Svätému Písmu a Evanjeliu? My sme na to počas svojho života nedbali, porušovali sme evanjeliové prikázania, ale prečo si tu ty? Kým tak hovorili, uvidela som tých istých anjelov, ktorí ma sem priniesli. Priblížili sa a povedali: „Pamätaj, že svätá nepoškvrnená Panna, Matka nášho Boha, vyslyšala tvoju prosbu a prihovorila sa za teba, aby si sa mohla vrátiť do svojho tela, aby si sa mohla úprimne kajáť a aby si sa uzmierila so svojimi bratmi. Za dva mesiace po teba zase prídeme. Keď to povedali, chytili ma a vrátili ma späť do tela. Teraz ťa otče prosím, s Božou pomocou povedz môjmu mužovi, keď príde, nech ma nechá odísť do monastiera oplakávať svoje hriechy, pretože za dva mesiace zomriem.“

Kňaz sa jej spýtal: „Čo zlého sa prihodilo medzi tebou a tvojimi bratmi?“ Anna odpovedala: „Mali sme zlé vzťahy a správali sme k sebe až tak nepriateľsky, že sme sa nechceli ani vidieť“. Nakoniec prišiel jej manžel. Keď ju videl rozprávať, veľmi sa zaradoval. Kňaz mu povedal. „Tvojej žene sa stalo niečo, čo som ešte nevidel. Rozpráva neuveriteľné veci. Hovorí, že za dva mesiace znovu zomrie a prosí ťa, aby si ju nechal odísť do monastiera“. On mu na to odpovedal: „Nehodí sa otče, aby si hovoril, aby som svoju ženu nechal stať sa mníškou, ani to, že o ňu prídem, veď má iba dvadsaťdva rokov“. Kňaz mu odpovedal: „Veď hovorí, že o dva mesiace zomrie“. Jej muž odpovedal: „Nezomrie, nič jej nie je. Niečo ju posadlo a má halucinácie, ani nevie, čo vypúšťa z úst“, i nenechal ju odísť do monastiera. Presne po dvoch mesiacoch zomrela. Po jej smrti jej matka hovorila: „Od toho zvláštneho videnia sa denne postila. Večer rozdrobila do teplej vody kúsok chleba a to zjedla, žiadne iné jedlo nejedla. Každý večer robila nespočetné množstvo poklonov s očami plnými slz a tak strávila celé dva mesiace. I potom v pokoji odišla k Bohu“.

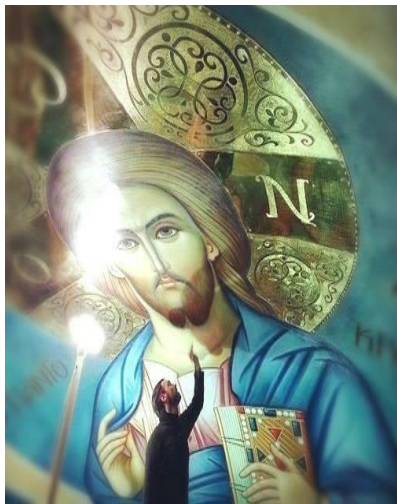

Moja cesta k svätému Pravosláviiu

Moja cesta k svätému pravosláviiu začala pred 4 rokmi, keď som mal len 14 rokov. Väčšina ľudí vie, že mladý človek v istom veku hľadá a chce si nájsť svoje vlastné miesto pod slnkom. Ja som nebol výnimkou. Vzhľadom na určité rodinné komplikácie a životné problémy som si povedal, že Boha asi nie to, a že celý život mi bolo do mysli niečo vštepované bez toho, aby som si to overil.

Moje zameranie sú humanitné vedy. Práve v období, keď som mal 13 - 14 rokov som sa začal zaoberať kultúrnou a sociálnou antropológiou. Je to vedná disciplína zaoberajúca sa vývojom a funkciou ľudskej spoločnosti. Rád som čítaval. Rodičia ma niekedy nechávali hodiny v kníhkupectve a ja som si čítal knihy. Vtedy som ešte nevedel, ako pár slov môže ovplyvniť človeka. V učebniciach kultúrnej antropológie je napísané, že nie je to duša, čo robí človeka človekom, ale iba kultúra. Kultúra je jazyk, reč, písmo, oblečenie, architektúra, hudba...atď. Vlastne za kultúru sa považuje každý ľudský výtvar. Učí sa, že kultúra nie je vrodená, ale človek sa ju učí od svojho narodenia. Technicky tak človek, ktorý nemá znalosť kultúry, nie je človekom, ale zvieratom. V tom veku to bolo pre mňa šokujúce odhalenie. Dávalo to zmysel. Veď predsa ľudské „racio“ a logika je základom každej vednej disciplíny. Ak niečomu neveríte, tak sa môžete presvedčiť empiriou - t.j. praktickou skúsenosťou.

Chodil som na cirkevnú základnú školu. Raz som rehoľnej sestre povedal, že kultúra, a nie Boh, robí človeka človekom. Ona mi odvetila „Ak v to veríš, nie si kresťan.“ Jej slová ma zarazili. Nevedel som, žeby kresťanstvo bolo nejaké radikálne náboženstvo. V detstve som

sa veľa zaoberal okultizmom a špiritizmom, no až na pár upozornení od kaplána, že by som to radšej nemal robiť, som žiadnu takto radikálnu odozvu nedostal. Odpovedal som jej „Tak asi nie som.“ Od toho momentu sa začali moje ateistické dni. Pre moju rodinu to bola tragédia. Totiž celá naša rodina je silne katolícka. Brat a dvaja bratraci mojej matky sú rímsko-katolícki kňazi. Otec zakladal spevácky zbor v našom meste. Stará mama z otcovej strany je františkánka 3. radu (laik) a so starým otcom aj kostolníčka. Nehovoriac o tom, že naša rodina bola najväčším iniciátorom všetkých farských akcií od farských

plesov až po pašie či jasličkové pobožnosti. Ja a brat sme ministrovali od šiestich rokov. Toto sa nezmenilo ani počas toho, ako som bol ateistom. Môj kňaz, ktorý je dnes generálnym vikárom Bansko-Bystrickej diecézy, mi toho veľa dal. Povedal mi, nech sa chodím na omše pozerať aspoň ako na kultúrno-etnickú udalosť. A tak i počas mojej ateistickej periódy som chodieval do kostola.

Január 2011 bol pre mňa dosť významným mesiacom. Ako to vtedy bolo veľmi populárne, a stále je, spravil som si účet na istej sociálnej sieti, kde som sa časom spoznal s moslimami a hinduistami. Stali sa mi veľmi blízkymi kamarátmi. Dokonca som mal priateľku z Turecka, ktorá bola tiež moslimkou. Keď sme sa dostali na tému náboženstvo a pýtal som sa, prečo si myslia, že ich viera je tá pravá, všetci mi odvetili, že to cítia. Či už moslimovia, hinduisti, kresťania... jednoducho všetci. Nik mi nedal pádny argument na to, aby som veril. To ma utvrdilo len v tom, že koncept Boha je vytvorený človekom, aby mohla menšia skupina skrz ľudskú naivitu ovládať masu. Ako čas plynul, začal som cítiť prázdnotu vo svojom živote. De facto ateizmus je viera v ničotu. A tak jedného dňa som sa rozhodol začať hľadať pravdu, nech už je akákoľvek.

Ako prvý som vyvrátil ateizmus - naturalizmus. Je to totiž viera, ktorá hovorí, že nik z nás vlastne ani neexistuje a ľudský život nemá zmysel. To som kategoricky odmietol, pretože potom nejestvuje dobro a zlo. Či už je niekto masovým vrahom alebo matkou Terezou, to je úplne jedno.

Deizmus ako viera v to, že Boh všetko stvoril, no do priebehu ľudských dejín sa nezapájal, mi prišla tak trochu divná. Logicky ak programátor naprogramuje hru, musí všetkým hráčom určiť pravidlá, a to už je interakcia, ktorú deizmus popiera. Ak hráč nemá pravidlá, tak sa dostáva znova do problému neexistencie dobra a zla.

Prvé náboženstvo, ktorým som začal, bol islam. Jedno letné poobede sa mi prisnil sen, v ktorom ku mne hovoril allah - boh moslimov. Povedal mi, že islam je pravá viera. To bol dôvod, prečo som začal islamom. Postupom času a dôkladným štúdiom najsvätejších islamských textov (korán, hadís...) som zistil, že islam je náboženstvo nenávisť, krviprelievania a zvrátenosti. To, čo sa na západe prezentuje ako islam, spadá pod islamskú výnimku taqqiyah - povolenie moslimom klamať o svojej viere. A tak to, čo vidíte v televízii, je len Disney verzia islamu. No pri islame som pochopil, že viera kompletne transformuje život.

Nejestvuje zlatá stredná cesta. Ako povedal Hospodin: nemožno slúžiť dvom pánom naraz. Buď Boh, alebo mamona. Druhé náboženstvo, ktorým som sa zaoberal, bol hinduizmus. Cieľom hinduizmu je pochopenie, že všetko je Brahma - t.j. najvyšší boh. Podľa hinduistických dogiem nik z nás neexistuje, lebo sme len jedna z mnohých demonštrácií Brahm. A tak medzi ľuďmi, zvieratami, neživou prírodou nie je rozdiel. Všetko je Brahma, všetko je len ilúzia a človek je boh. A ja som sa ani ako boh a ani ako ilúzia necítil. Potom nasledoval budhizmus, ktorý sa dal najľahšie vyvrátiť. Idea budhizmu je zbaviť sa všetkých túžob. To je principiálne nemožné, pretože ak nemám túžbu byť budhistom alebo dosiahnuť osvietenie, tak sa o to ani nebudem pokúšať. Zatiaľ však, čo túto túžbu mám, nemôžem dosiahnuť osvietenie - t.j. nirvánu.

Jedine náboženstvo, ktoré som sa pokúšal vyvrátiť 2 roky, a stále sa mi to nedarilo, bolo kresťanstvo. So vtedajším žarnovickým farárom sme viedli dlhé debaty na všetky možné témy. Dnes som mu za to veľmi vďačný, že mal so mnou veľkú trpezlivosť. Taktiež som zo zvedavosti začal navštevovať hodiny náboženstva bansko-štiavnického dekana. Jeho učebné metódy a prirovnania boli síce divné, no ako jediný učil kresťanstvo podľa katechizmu. On bol prvý učiteľ v mojom živote, ktorý povedal, že cieľom kresťanstva je theosis - zboštenie. Prinavrátanie sa späť ku kresťanstvu bolo bolestivé pre moje telo, no nevyhnutné pre moju dušu. Celá moja rodina sa radovala. Nehanbil som sa za to, že som kresťanom. Vedel som, prečo som sa ním stal. Nejakým spôsobom ma ľudia začali vyhľadávať a pýtať sa ma na vieru a na objasňovanie niektorých dogiem. A tak bolo pre mňa nevyhnutné začať študovať katechizmus rímsko-katolíckej cirkvi. Dokonca moslimovia zo Saudskej Arábie, Turecka, Sýrie a Tuniska ma volávali na debaty o islame a kresťanstve. No niečo ma stále trápilo. Nejakým spôsobom som cítil, že rímsky katolicizmus už nie je to, čo Christos a jeho apoštoli učili. Heréza protestantizmu mi bola jasná. Rímskym katolíkom som sa stal len z nevedomosti, mysliac si, že to je tá najstaršia, a teda práva Cirkev. Pri otázke na pravoslávie mi bolo povedané, že to sú zmätené cirkvi, ktoré pre pýchu odmietli poslušnosť voči pápežovi, no sú rovnako pravé ako tá rímsko-katolícka. Preto som otázku pravoslávia nejako veľmi neriešil. Až do jedného dňa... V ten deň sme preberali na hodine dejepisu Veľkú Schizmu. Učiteľ povedal, že pravoslávni kresťania sú pôvodná kresťanská Cirkev. On sám tomu neveril, lebo je ateista. Povedal to jedine preto, aby podpichol protestantov a rímskych katolíkov. Po hodine som zašiel za ním. Spýtal som sa ho, ako to myslel a povedal mu, že rímsko-katolícka cirkev je ta pravá. Nečakal som to, no historickou argumentáciou si obhájil svoje tvrdenie. Pápež bol ten, kto opustil Cirkev, a aj to, že pápež bol pôvodne len obyčajný patriarcha ako ostatní štyria. Jeho primát súvisel len s hlavným mestom ríše. Musel som mu dať za pravdu. Bolo to tak. Odvtedy mi to ostalo „vftať“ v hlave. V novembri 2013 som bol

reprezentovať moju školu do Čiech na medzinárodnú súťaž v dejepise. Cestou späť sme s profesorom a spolužiakmi debatovali o náboženstve a vášnivo sme diskutovali o katolíckych dogmách. Boli totiž dogmy, ktoré mi síce nedávali zmysel (ako napr. nepoškrvrnené počatie Panny Márie, očistec alebo neomylnosť pápeža...) ale hovoril som si, že to, že tomu nerozumiem, neznamená, že to nie je pravda. Keď som sa vrátil na Slovensko, vysadol som v Bratislave, kde ma brat a otec vyzdvihli. Za pomoci časopisu PC-revue sa hologramy našej firmy dostali na výstavu Bite-Expo, a tak sme zostali v hlavnom meste ešte dva dni. Jednu noc sa mi nedalo spať. Rozmýšľal som, či náhodou v Bratislave nie je pravoslávny chrám. Našiel som jeden. Chrám sv. Rastislava. Povedal som si, že by som sa mohol ísť doň pozrieť, keď už som v Bratislave. Po par minútach som do vyhľadávača zadal „názor katolíckej cirkvi na pravoslávie". Zhodou okolností, a či Božím riadením, mi vyhodilo presný opak. Nevieť prečo som to vôbec začal čítať. No vtedy mi veľa vecí začalo dávať význam. Nezrozumiteľné a nelogické dogmy boli pridané až neskôr. Rím pôvodne veril v to isté, v čo dnešná pravoslávna Cirkev. Logicky som zvažil, že ak spásy bolo, keď celá Cirkev bola pravoslávna, tak skrz nemennosť Boha tomu musí byť tak aj teraz. Jednoducho povedané, stavil som na istotu. V pravosláví som našiel to, čo Boží muž hľadá. Západná viera je až príliš filozofická, filantropická, zmenená novotami a takmer mŕtva. Pravoslávie naopak je skutočné, pravé, rásne, nezmenené a živé. Vyžaduje totiž kompletnú, radikálnu zmenu pre Christa. Buď Christos, alebo mamona. Niet strednej cesty, ako je tomu na západe.

Nebudem hovoriť aký rozruch vyprodukovalo rozhodnutie stať sa pravoslávnym. Samozrejme, nekonvertoval som zo dňa na deň. Rodina bola proti. Ale ak si ma kresťan vybrať medzi rodinou a Bohom, vyberie si Boha. Christos sám hovorí: kto miluje otca, matku, brata, sestru viac ako mňa, nie je ma hoden. A isto to nehovorí len tak. Nič, čo nájdete v katechizme, liturgii, Svätom Písme a apoštolskej tradícii, nestráca časom svoju vážnosť a význam. To, čo bolo vyžadované za čias Christa, je od nás vyžadované aj dnes.

Po čase sa ku mne pripojil aj brat. Začali sme spolu chodiť na sväté liturgie do Nitry. Nikdy mi nepovedal, prečo sa rozhodol ku mne pripojiť. Hovorí, že sám nevie, no určite to neľutuje. Neskôr sme sa presťahovali zo Žarnovice do Žiaru nad Hronom, a tak dochádzanie do Nitry sa stalo až príliš finančne náročným. Preto sme vyhľadali veriacich vo Zvolene a začali sme navštevovať ich chrám. Zázraky sa dejú každý deň, len my, ľudia, sme k nim nepozorní a Bohu za ne nevďační. V našom prípade musím povedať, že najmilosrdnejší Boh sa stará o svoje deti. Každý týždeň nám pošle prostriedky na to,

aby sme sa mohli dostaviť na liturgiu. Nevieť ako, no je to už rok a ešte sa nestalo, žeby sme nemali peniaze na cestu do chrámu. Preto nech je večná sláva najsvätejšej Trojici: Otcovi, Synovi i Svätému Duchu!

Christos posredi nas!

Svetozár

Gerontissa Gavriília

„Bola stelesnenou pokorou a láskou,“ hovoria o matke Gavriílii tí, ktorí ju poznali. A nebolo ich málo – táto drobná žena totiž zasvätila celý svoj život službe ľuďom. Nežila v ústraní, ale uprostred sveta. Aktívna pomoc však v jej prípade bola vždy neoddeliteľne spätá s modlitbou – osobným stíšením pred Bohom a prosbami za svojich blízkych i nepriateľov.

I keď sa stala mníškou až v neskoršom veku, už v priebehu svojho „svetského“ života bola vnútorne oddaná Bohu. Narodila sa v roku 1897 v bežnej gréckej rodine, ktorá sa začiatkom dvadsiatich rokov minulého storočia odsťahovala z Konštantínopola do Solúna. Pred druhou svetovou vojnou odišla pracovať ako fyzioterapeutka do Veľkej Británie. Za svoju službu chorým počas vojnových rokov dostala ponuku britského občianstva, ktorú slušne odmietla. Vrátila sa do Grécka, kde si otvorila vlastné terapeutické centrum. Po smrti matky odišla do Indie a pomáhala tým najchudobnejším, predovšetkým tým, čo boli postihnutí leprou. Sama nemala žiadny majetok.

V roku 1959 vstúpila do monastiera sv. Márie a Marty v Betánii v Jeruzaleme. Na jej prosbu o udelenie modlitebného pravidla jej duchovný otec Theodosios odpovedal: „Veľkí starci, o ktorých sme počuli, už neexistujú. A ja ním rozhodne nie som. Prišla si sem, aby si si zachránila svoju dušu. Keď ti teraz začnem dávať pravidlá, dušu stratíš a ja tiež. Ale je tu ešte otec Ján. On bude tvojím starcom.“ A dal jej spolu s Evanjeliom čítať *Rebrík božského výstupu* od sv. Jána Klimaka.

O štyri roky neskôr bola postrihnutá na malú schimu igumenom Amfilochiom (Makrisom) na Patme. I na základe jeho povzbudenia strávila nasledujúce roky naplno v službe ľuďom na

rôznych miestach sveta: opäť v Indii, na misii vo východnej Afrike, na Sinaji a znova v Grécku, kde vytvorila zo svojho malého bytu v hlučnej aténskej štvrti Patisia duchovné centrum, pomenované príznačne „Dom anjelov“.

Až na samom konci svojho pozemského života sa vo svojich deväťdesiatich troch rokoch uchýlila do ústrania. Na ostrove Leros založila isichastirion Svätých archanjelov, kde sa modlila iba s jednou mladšou sestrou a kde tiež prijala veľkú schimu. Odišla k Pánovi 28. marca 1992.

Jej pokoru potvrdzuje i to, že nikdy nedovolila, aby o nej bolo za jej života čokoľvek publikované – o vlastných textoch ani nehovoriac. Nechcela byť fotografovaná a za žiadnych okolností nazývaná „gerontissou“. Nechala sa radšej oslovovať „matka“, navzdory daru starectva, ktorý jej Boh udelil.

Až po jej smrti bolo zverejnené celé jej dielo. Nech nám je dnes, v našom nemenej ťaživom svete útechou a povzbudením.

Z výrokov matky Gavrilii:

Každé miesto sa môže stať miestom Vzkriesenia – pokiaľ sa stane Christova pokora našou životnou cestou. (1)

Pravoslávna duchovnosť je poznanie, ktoré je získané nielen učením, ale aj utrpením. (4)

Nežiadaj veľa vecí, nech už sú dosiahnuteľné, alebo nie. Namiesto toho sa staraj o posvätenie toho mála, čo máš. (5)

Naučiť sa milovať Boha: to je jediné vzdelanie. (6)

Nič nie je lacnejšie než peniaze. (7)

Lepšie peklo tu, než na onom svete. (8)

Oblečiem si riasu a nehovorím, dokiaľ nie som vyzvaná. Riasa hovorí za mňa. (10)

Ktosi povedal, že kresťan je ten, kto očisťuje lásku a posväcuje prácu. (12)

Túžime po slobode. Prečo? Aby sme sa stali otrokmi svojich vášní. (13)

Keď nie je naša myseľ rozptýlená svetskými vecami a zostáva zjednotená s Bohom, potom sa i obyčajný pozdrav stáva požehnaním. (19)

Každým odmietnutím a negatívnosťou ničíme svoje vlastné dielo. (20)

Isus Christos nám dal zlaté pravidlo: byť sám a zároveň s druhými. (24)

Kresťan musí mať úctu k tajomstvu existencie všetkých a všetkého. (26)

Duchovne vyspelý človek je ten, kto dosiahol stav „ne-existencie“ a v hĺbke svojej duše pochopil, že všetko, čo sa mu deje, sa deje z Božej vôle či dopustenia. (28)

Nepraj si nič iného, než čo pochádza z Božej vôle, a prijímaj s láskou každú skúšku, ktorá ti príde do cesty. (30)

Nestotožňuj človeka s tým, ako sa k tebe špatne správa, ale hľadaj Christa v jeho srdci. (31)

Nikdy sa nepýtaj: „Prečo sa mi to stalo?“ A keď vidíš niekoho trpieť rakovinou alebo slepotou, nehovor: „Prečo sa mu to stalo?“ Namiesto toho sa modli, aby ti dal Boh vidieť druhý breh... Potom budeš spolu s anjelmi schopný vidieť veci také, aké skutočne sú: všetko je Boží plán. Všetko! (32)

Jeden múdry človek povedal: Pokiaľ žiješ iba pre seba, bolo by lepšie, keby si sa vôbec nenarodil. (33)

Náš najcitlivejší bod sa nachádza v mnohovravnosti a diskutovaní. (34)

Ako náhle ti napadne niekoho kritizovať a súdiť, popros Boha, nech od teba tieto myšlienky ihneď odoženie, aby si mohol toho človeka milovať rovnako ako On. A Boh ti potom pomôže vidieť svoje vlastné chyby. Keby si na tom mieste videl Christa, napadli by ti také myšlienky? (38)

Pokiaľ niekoho nemáš rád, pomysli si, že namiesto neho vidíš Christa. Potom ti ani nenapadne, aby si ho kritizoval. (39)

To, čo hovoríme, zostáva vo večnosti. (42)

Iba ak si dokonalý v láske, môžeš dosiahnuť stav bezvášnivosti. (43)

Život Cirkvi presahuje morálnu poslušnosť a náboženskú povinnosť. Je to presah morálky do duchovnosti. (46)

Hlasom Boha je ticho. (49)

Ten kto žije v minulosti, je ako mŕtvy človek. Ten, kto svojou predstavivosťou žije v budúcnosti, je naivný, pretože budúcnosť patrí Bohu. Christova radosť sa nachádza iba v prítomnosti, vo večnej prítomnosti Boha. (50)

Naším cieľom je ctiť Boha a milovať svojho blížneho. (51)

Šťastie a pokoj nájdeme iba vtedy, keď budeme žiť podľa Božích prikázaní. (52)

Najdôležitejším činom filantropie je hovoriť dobre o svojich blížnych. (53)

Hovoriť v prítomnosti Krávy je nadbytočné. Ruší to jej harmóniu. (55)

Vzývaním Christovho mena rozbíjame svoje ego. (56)

Lepšie je sa modliť Isusovu modlitbu nahlas, než vôbec. (59)

Agónia umierania je snahou duše po vyslobodení a odchodu k Pánovi. (61)

Zázrak je normálny stav vecí podľa Božej vôle. To, čo nazývame zázrakom, je Bohu úplne prirodzené. (63)

Keď niečo stratíme, povieme: „Zbav ma, Bože, týmto spôsobom tiež zlých myšlienok, ktoré mám proti svojmu blížnemu.“ (66)

Úzkosť je pre tých, ktorí nemajú vieru. (67)

Ľudské vzťahy sa stávajú ťažšími, keď „ja“ prevyšuje „ty“. (69)

Všetci sme nádobami – niekedy svetla, niekedy temnoty. (75)

preložila JT

Napísali ste nám...

Vojna

Čo si predstavujeme pod týmto slovom? Boj, bitku, zbrane?? Nezamýšľali sme sa nad iným významom tohto slova? Poznáme vojny svetové, ale aj duchovné. Každý z nás vedie vojnu. Kto je ale jej „generálom“? Diabol, my, alebo náš Pán? Odpoveď je jasná, my sme len vojaci. A kto je naším nepriateľom? Ten, kto je tiež nepriateľom Boha. Diabol! A aké sú naše zbrane?

Nie je to žiadna brokovnica, žiadny revolver. Našimi duchovnými zbraňami sú pôst, modlitba a pokánie. Modlíme sa pravidelne? Často sa stáva, že zabudneme, alebo sa nám nechce modliť. To ale znamená, že nepriateľovi dovolíme, aby na nás útočil, nechávame mu veľa priestoru na ďalšiu ranu. My kresťania musíme bojovať! Nie sa vzdať! Preto vylepšime svoje zbrane a modlime sa, kajajme a dodržíme pôst. Len tak môžeme vyhrať túto vojnu. Musíme byť bojovníkmi za Christa ako sa píše v Biblii:

Ako máme zbrane, tak máme aj náboje. Tými sú láska, dobrosrdečnosť, pokora a iné cnosti.

Edita Slavomíra, 13 rokov

Sila a moc svätej liturgie

Pred rokmi mi jeden mladý kňaz rozprával túto ohromujúcu príhodu: Moje matka, ktorá nechcela, aby som sa stal kňazom, tri roky po mojom vysvätení zomrela. Jej smrti som ja, jej syn, ako kňaz neprikladal zvláštny význam. Učinil som všetko, čo v Cirkvi po zomretí veriaceho slúžime. Raz večer, keď sa pomaly stmievalo, som išiel okolo cintorína. Pomyslel som si: Čo keby som tam zašiel a zapálil na jej hrobe lampadku? Skutočne som tak učinil a posadil som sa vedľa hrobu na kameň. Nemal som však so

sebou epitrachil a tak som nemohol slúžiť panychídu. Naraz sa mi zatočila hlava a z ničoho nič sa mi zdalo, ako keby sa začali otvárať hroby, z ktorých vystupovali telá zomretých a volali: „POMÓC, POMÓC, kňazi Boha Najvyššieho pomôžte nám, pravoslávni kresťania, pomôžte!... Slúžte svätej liturgie, modlite sa, konajte bohoslužby za zomrelých... kresťania, POMÓC!“ Za chvíľu, hrôzou ohromený, vidím tiež svoju maminku: „Pomôž mi, chlapče,“ povedala mi, „pomôž! Pomôž mi teraz, keď si kňaz, pomôž nám všetkým, pomôž, pomôž!“ A vrhla sa na mňa, celá sa zajakala od beznádejného stenania, žiadajúc pomoc pre svoju dušu.

V tom okamžiku, celý vystrašený, som prišiel k sebe..., už sa zotmelo... bežal som domov..., rjasa sa mi roztrhala..., zdesený som celú noc nespál.

Na druhý deň ráno som svojej manželke povedal: „Tri roky budem slúžiť každý deň svätú liturgiu a to i o Veľkom pôste. Budem slúžiť za svoju maminku, za všetkých mŕtvych, za všetkých, ktorí sú tam na cintoríne pochovaní a tiež za všetkých, ktorých mená mi odo dnes dajú.“

Slúžil som 1100 svätých liturgií, neustále bez prestania! Slúžil som 1100 panychíd a všetko, čo k tomu patrí, každý deň.

Častokrát som v noci videl duše zomrelých, ako mi hovoria: „ďakujem“. Jedny duše ďakovali, že uhasili svoj smäd; iné, že sa zase osviežili; ďalšie, že sa nasýtli a ešte ďalšie, že sa trochu ohriali v tom mraze, čo sa v ňom nachádzajú! Hovorili: „Ďakujem ti, otče, trochu som sa zahrial,“ alebo „mrzol som a teraz je mi teplejšie, ďakujem ti“. Iné mi ďakovali, že videli trochu svetla a iné držali v ruke kúsok chleba...“

Osobné zápisky autora knihy.

***

Raz sa jeden protestantský pastor stretol so zbožným pravoslávnym ruským kňazom a povedal mu: My sa zaoberáme humanitárnou pomocou, staviame domovy dôchodcov a detské domovy, organizujeme rockové a popové koncerty a sme schopní zaplniť koncertné sály mladými ľuďmi. Organizujeme výlety, horské túry... zapájame sa dokonca do miestneho i celonárodného politického života. Sme plní energie a veľmi aktívni!.. Vy, čo ale robíte vy?

Samozrejme mohol tiež ruský kňaz odpovedať, že i naša Cirkev má svoje humanitárne a sociálne aktivity. Mohol začať od sociálneho diela sv. Basila Veľkého a dôjsť až k súčasným aktivitám, ktorým sa venuje každá miestna metropolia.

No neodpovedal týmto spôsobom. Na otázku „čo vy robíte?“ odpovedal inak.

Čo robíme my? My slúžime Svätú LITURGIU!... A sväté liturgie zadarmo plnia raj a vyprázdňujú peklo. To robíme: slúžime svätú liturgiu!

Osobné zápisky autora knihy.

Zdroj: <http://www.orthodoxiachristiana.cz/sila-a-moc-svate-liturgie-c42>

Na zamyslenie ☺

I toto je jeden z možných rozmerov pôstnej doby

Dnes ráno som mal doma výpadok prúdu a moje PC, notebook, TV, DVD, iPad i môj nový hudobný systém s priestorovým zvukom - všetko nefungovalo. Potom som zistil, že je vybitá i batéria v iPhone. Vrcholom toho všetkého bolo, že pršalo, takže som nemohol ísť na prechádzku, na bicykel ani behať.

Otvárač garážových dverí bez elektriny nefungoval, tak som nemohol nikam ísť autom.

Išiel som si do kuchyne uvariť kávu, a potom som si si spomenul, že to bez prúdu tiež nejde.

Tak som sa posadil a hovoril niekoľko hodín so svojou ženou. Vyzerá ako milý človek...

Z našej cirkevnej obce

Návšteva zámku vo Víglaši

Archijerejská liturgia a vysviacka diakona Jána Tomáša na protodiakona

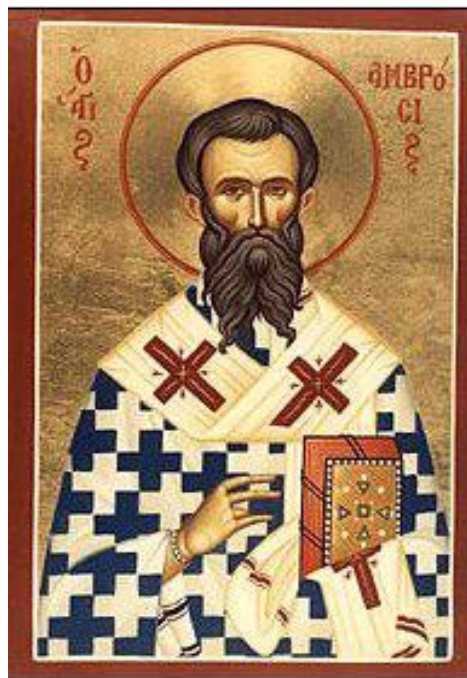
Prvá svätá Spoveď detí vo vojenskej kaplnke vo Zvolene - 22. 2. 2015

Básnické okienko

Svätý Ambróz, episkop milánsky * + 397

Ambrozius neskôr obrátený,
Ambrozius rýchlo posvätený.
Pilier pravdy, svetlo nábožnosti,

Christov vojak, stíhač bezbožnosti.
 Cirkvi Božej on božský poslúžil,
 Cirkev svojmu pastieru oddlí.
 Slávi ho piesňou i láskou
 (Aj anjeli účastia oslavou).
 Oslavuje ako svojho otca
 Pastiera i ako divotvorca.
 I mudrea ako bol Šalamún,
 ktorý uznal celé univerzum.
 Zjavný ako i neviditeľný,
 Boh živý, aby bol chválený.
 Teba Bože chválime, slávime
 i moci sa Tvojej my klanáme.
 Tvojej moci a Tvojej milosti,
 večnej pravde, čudesnej múdrosti
 skrz Tvojho svätca, skvelého Ambróza.
 Ó, ako si Bože milosrdný,
 Ó, ako si vo svätých nádherný!

.....
 "Ochridský Prológ" Sv. vладыku Nikolaja Velimiroviča, pre dnešný 7.12. i.e. - 20.12., preklad zo srbčiny, psd.
 .....

OZNAM

Všetkým sympatizantom pravoslavia oznamujeme, že nedeľné sv. liturgie sa v Banskej Bystrici a Zvolene konajú striedavo. Jednu nedeľu v Banskej Bystrici v priestoroch Agentúry sociálnych služieb na ulici 9. mája so začiatkom o 9:30 hodine a ďalšiu nedeľu v kaplnke zvolenského zámku vo Zvolene so začiatkom o 10:00 hodine. Všetky sviatočné

bohoslužby (utrene, večierne, sv. liturgie), ktoré pripadnú na ktorýkoľvek deň v týždni okrem nedele, sa konajú vo vojenskej kaplnke veliteľstva vzdušných síl vo Zvolene na ulici Jána Jiskru 10. Ďalej všetkým záujemcom o duchovné rady, duchovné usmernenie, zodpovedanie otázok v oblasti duchovného života, či bližšie informácie o bohoslužbách odporúčame, aby kontaktovali duchovného cirkevných obcí cestou e-mailu: marek.ignacik@gmail.com alebo na telefónnom čísle: 0903 824 426.

Informácie o našom občasníku, možnosti jeho odoberania či prispievania doň dostanete na telefónnom čísle redaktorky časopisu: 0903 170 583.

Zodpovedná:

Redaktorka: Mgr. Jana Tomášová, Jesenského 16, 974 01 Banská Bystrica, e-mail: jankasom@szm.sk www.pravoslavie.sk